

Ф 1573146

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР

**КОДЕКСУ
ЗАКОНІВ
ПРО ПРАЦЮ
УКРАЇНИ**

У даному науково-практичному коментарі подано ґрунтовний аналіз чинної редакції Кодексу законів про працю України з урахуванням останніх змін і доповнень.

Коментар, призначений для практичного застосування і зацікавить керівників підприємств, установ, організацій, працівників профспілкових організацій, практикуючих правників, студентів юридичних факультетів та всіх, хто цікавиться трудовим правом.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
КОДЕКС ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ	5
Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	10
СТАТТЯ 1. ЗАВДАННЯ КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ	10
СТАТТЯ 2. ОСНОВНІ ТРУДОВІ ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ	11
СТАТТЯ 2-1. РІВНІСТЬ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ.....	13
СТАТТЯ 3. РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	15
СТАТТЯ 4. ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАЦЮ	16
<i>СТАТТЮ 5 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	<i>18</i>
СТАТТЯ 5-1. ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ГРОМАДЯН НА ПРАЦЮ	18
<i>СТАТТЮ 6 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	<i>20</i>
СТАТТЯ 7. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕЯКИХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ.....	20
СТАТТЯ 8. РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ГРОМАДЯН, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ ЗА МЕЖАМИ СВОЇХ ДЕРЖАВ.....	23
СТАТТЯ 8-1. СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ПРО ПРАЦЮ І ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	25
СТАТТЯ 9. НЕДІЙСНІСТЬ УМОВ ДОГОВОРІВ ПРО ПРАЦЮ, ЯКІ ПОГІРШУЮТЬ СТАНОВИЩЕ ПРАЦІВНИКІВ	27
СТАТТЯ 9-1. ДОДАТКОВІ ПОРІВНЯНО З ЗАКОНОДАВСТВОМ ТРУДОВІ І СОЦІАЛЬНОПОБУТОВІ ПІЛЬГИ	27
Глава II КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР	29
СТАТТЯ 10. КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР	29
СТАТТЯ 11. СФЕРА УКЛАДЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ДОГОВОРІВ	30
СТАТТЯ 12. СТОРОНИ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	31
СТАТТЯ 13. ЗМІСТ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	32
СТАТТЯ 14. КОЛЕКТИВНІ ПЕРЕГОВОРИ, РОЗРОБКА І УКЛАДЕННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЙОГО ВИКОНАННЯ	33
СТАТТЯ 15. РЕЄСТРАЦІЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	33
СТАТТЯ 16. НЕДІЙСНІСТЬ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	35
СТАТТЯ 17. СТРОК ЧИННОСТІ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	36
СТАТТЯ 18. ПОШИРЕННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ НА ВСІХ ПРАЦІВНИКІВ	37
СТАТТЯ 19. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	38
СТАТТЯ 20. ЗВІТИ ПРО ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	38
Глава III ТРУДОВИЙ ДОГОВІР	39
СТАТТЯ 21. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР	39
СТАТТЯ 22. ГАРАНТІЇ ПРИ УКЛАДЕННІ, ЗМІНІ ТА ПРИПИНЕННІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	40
СТАТТЯ 23. СТРОКИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	43
СТАТТЯ 24. УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	45
СТАТТЯ 24-1. ВИКЛЮЧЕНО.....	46
СТАТТЯ 25. ЗАБОРОНА ВИМАГАТИ ПРИ УКЛАДЕННІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	47
ДЕЯКІ ВІДОМОСТІ ТА ДОКУМЕНТИ.....	
СТАТТЯ 25-1. ОБМЕЖЕННЯ СПІЛЬНОЇ РОБОТИ РОДИЧІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ, В УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ.....	48

СТАТТЯ 26. ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ	49
СТАТТЯ 27. СТРОК ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ	50
СТАТТЯ 28. РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ	51
СТАТТЯ 29. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ПРОІНСТРУКТУВАТИ ПРАЦІВНИКА І ВИЗНАЧИТИ ЙОМУ РОБОЧЕ МІСЦЕ	52
СТАТТЯ 30. ОБОВ'ЯЗОК ПРАЦІВНИКА ОСОБИСТО ВИКОНУВАТИ ДОРУЧЕНУ ЙОМУ РОБОТУ	53
СТАТТЯ 31. ЗАБОРОНА ВИМАГАТИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ, НЕ ОБУМОВЛЕНОЇ ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ	53
СТАТТЯ 32. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШУ РОБОТУ. ЗМІНА ІСТОТНИХ УМОВ ПРАЦІ	53
СТАТТЯ 33. ТИМЧАСОВЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА ІНШУ РОБОТУ, НЕ ОБУМОВЛЕНУ ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ.....	56
СТАТТЯ 34. ТИМЧАСОВЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШУ РОБОТУ В РАЗІ ПРОСТОЮ.....	57
<i>СТАТТЮ 35 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 1356-XIV ВІД 24.12.99 .....</i>	<i>57</i>
СТАТТЯ 36. ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	57
<i>СТАТТЮ 37 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 1254-VI ВІД 14.04.2009.....</i>	<i>65</i>
СТАТТЯ 38. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ, УКЛАДЕНОГО НА НЕВИЗНАЧЕНИЙ СТРОК, З ІНІЦІАТИВИ ПРАЦІВНИКА	65
СТАТТЯ 39. РОЗІРВАННЯ СТРОКОВОГО ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ПРАЦІВНИКА	67
СТАТТЯ 39-1. ПРОДОВЖЕННЯ ДІЇ СТРОКОВОГО ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ НА НЕВИЗНАЧЕНИЙ СТРОК	68
СТАТТЯ 40. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ	70
СТАТТЯ 41. ДОДАТКОВІ ПІДСТАВИ РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ З ОКРЕМИМИ КАТЕГОРІЯМИ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ПЕВНИХ УМОВ.....	75
СТАТТЯ 42. ПЕРЕВАЖНЕ ПРАВО НА ЗАЛИШЕННЯ НА РОБОТІ ПРИ ВИВІЛЬНЕННІ ПРАЦІВНИКІВ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА І ПРАЦІ	78
СТАТТЯ 42-1. ПЕРЕВАЖНЕ ПРАВО НА УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ У РАЗІ ПОВОРОТНОГО ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ	80
СТАТТЯ 43. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЮ ЗГОДОЮ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА).....	81
СТАТТЯ 43-1. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ БЕЗ ПОПЕРЕДНЬОЇ ЗГОДИ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА).....	83
СТАТТЯ 44. ВИХІДНА ДОПОМОГА	85
СТАТТЯ 45. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З КЕРІВНИКОМ НА ВИМОГУ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА).....	86
СТАТТЯ 46. ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД РОБОТИ	88
СТАТТЯ 47. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ПРОВЕСТИ РОЗРАХУНОК З ПРАЦІВНИКОМ І ВИДАТИ ЙОМУ ТРУДОВУ КНИЖКУ	88
СТАТТЯ 48. ОБЛІК ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА.....	89
СТАТТЯ 49. ВИДАЧА ДОВІДКИ ПРО РОБОТУ ТА ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ	90
Глава III-А ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ВИВІЛЬНЮВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	91
<i>СТАТТЮ 49-1 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 263/95-ВР ВІД 05.07.95 .....</i>	<i>91</i>

СТАТТЯ 49-2. ПОРЯДОК ВИВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ.....	91
СТАТТЯ 49-3 ВТРАТИЛА ЧИННІСТЬ З 1 СІЧНЯ 2001 РОКУ НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 2213-III ВІД 11.01.2001	93
СТАТТЯ 49-4. ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ.....	93
Глава IV РОБОЧИЙ ЧАС.....	94
СТАТТЯ 50. НОРМА ТРИВАЛОСТІ РОБОЧОГО ЧАСУ	94
СТАТТЯ 51. СКОРОЧЕНА ТРИВАЛІСТЬ РОБОЧОГО ЧАСУ	95
СТАТТЯ 52. П'ЯТИДЕННИЙ І ШЕСТИДЕННИЙ РОБОЧИЙ ТИЖДЕНЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ЩОДЕННОЇ РОБОТИ	97
СТАТТЯ 53. ТРИВАЛІСТЬ РОБОТИ НАПЕРЕДОДНІ СВЯТКОВИХ, НЕРОБОЧИХ І ВИХІДНИХ ДНІВ	98
СТАТТЯ 54. ТРИВАЛІСТЬ РОБОТИ В НІЧНИЙ ЧАС	99
СТАТТЯ 55. ЗАБОРОНА РОБОТИ В НІЧНИЙ ЧАС.....	99
СТАТТЯ 56. НЕПОВНИЙ РОБОЧИЙ ЧАС.....	100
СТАТТЯ 57. ПОЧАТОК І ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ.....	101
СТАТТЯ 58. РОБОТА ЗМІНАМИ	101
СТАТТЯ 59. ПЕРЕРВИ МІЖ ЗМІНАМИ.....	102
СТАТТЯ 60. ГНУЧКИЙ РЕЖИМ РОБОЧОГО ЧАСУ.....	102
СТАТТЯ 60-1. НАДОМНА РОБОТА	105
СТАТТЯ 60-2. ДИСТАНЦІЙНА РОБОТА	107
СТАТТЯ 61. ПІДСУМОВАНИЙ ОБЛІК РОБОЧОГО ЧАСУ	110
СТАТТЯ 62. ОБМЕЖЕННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ	112
СТАТТЯ 63. ЗАБОРОНА ЗАЛУЧЕННЯ ДО НАДУРОЧНИХ РОБІТ	114
СТАТТЯ 64. НЕОБХІДНІСТЬ ОДЕРЖАННЯ ДОЗВОЛУ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (ПРОФСПІЛКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА) ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ	115
СТАТТЯ 65. ГРАНИЧНІ НОРМИ ЗАСТОСУВАННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ	115
Глава V ЧАС ВІДПОЧИНКУ.....	116
СТАТТЯ 66. ПЕРЕРВА ДЛЯ ВІДПОЧИНКУ І ХАРЧУВАННЯ.....	116
СТАТТЯ 67. ВИХІДНІ ДНІ	117
СТАТТЯ 68. ВИХІДНІ ДНІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБСЛУГОВУВАННЯМ НАСЕЛЕННЯ.....	118
СТАТТЯ 69. ВИХІДНІ ДНІ НА БЕЗПЕРЕРВНО ДІЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ	118
СТАТТЯ 70. ТРИВАЛІСТЬ ЩОТИЖНЕВОГО БЕЗПЕРЕРВНОГО ВІДПОЧИНКУ.....	119
СТАТТЯ 71. ЗАБОРОНА РОБОТИ У ВИХІДНІ ДНІ. ВИНЯТКОВИЙ ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ТАКОЇ РОБОТИ	120
СТАТТЯ 72. КОМПЕНСАЦІЯ ЗА РОБОТУ У ВИХІДНИЙ ДЕНЬ	120
СТАТТЯ 73. СВЯТКОВІ І НЕРОБОЧІ ДНІ	121
СТАТТЯ 74. ЩОРІЧНІ ВІДПУСТКИ.....	122
СТАТТЯ 75. ТРИВАЛІСТЬ ЩОРІЧНОЇ ОСНОВНОЇ ВІДПУСТКИ.....	123
СТАТТЯ 76. ЩОРІЧНІ ДОДАТКОВІ ВІДПУСТКИ ТА ЇХ ТРИВАЛІСТЬ	124
СТАТТЯ 77. ТВОРЧА ВІДПУСТКА	125
СТАТТЯ 77-1. ВІДПУСТКА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА УЧАСТІ В ЗМАГАННЯХ.....	125
СТАТТЯ 77-2. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА ОКРЕМИМ КАТЕГОРІЯМ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ПОСТРАЖДАЛИМ УЧАСНИКАМ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ	127
СТАТТЯ 77-3. ВІДПУСТКА ПРИ НАРОДЖЕННІ ДИТИНИ.....	128

СТАТТЯ 78. НЕВКЛЮЧЕННЯ ДНІВ ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ДО ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК.....	129
СТАТТЯ 78-1. НЕВРАХУВАННЯ СВЯТКОВИХ І НЕРОБОЧИХ ДНІВ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ТРИВАЛОСТІ ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК.....	129
СТАТТЯ 79. ПОРЯДОК І УМОВИ НАДАННЯ ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК. ВІДКЛИКАННЯ З ВІДПУСТКИ	129
СТАТТЯ 80. ПЕРЕНЕСЕННЯ ЩОРІЧНОЇ ВІДПУСТКИ	131
СТАТТЯ 81. ПРАВО НА ЩОРІЧНУ ВІДПУСТКУ У РАЗІ ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШЕ МІСЦЕ РОБОТИ.....	133
СТАТТЯ 82. ОБЧИСЛЕННЯ СТАЖУ РОБОТИ, ЩО ДАЄ ПРАВО НА ЩОРІЧНУ ВІДПУСТКУ	134
СТАТТЯ 83. ГРОШОВА КОМПЕНСАЦІЯ ЗА НЕВИКОРИСТАНІ ЩОРІЧНІ ВІДПУСТКИ.....	136
СТАТТЯ 84. ВІДПУСТКИ БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	137
Глава VI НОРМУВАННЯ ПРАЦІ.....	140
СТАТТЯ 85. НОРМИ ПРАЦІ	140
СТАТТЯ 86. ЗАПРОВАДЖЕННЯ, ЗАМІНА І ПЕРЕГЛЯД НОРМ ПРАЦІ	142
СТАТТЯ 87. СТРОК ДІЇ НОРМ ПРАЦІ	143
СТАТТЯ 88. УМОВИ ПРАЦІ, ЯКІ МАЮТЬ ВРАХОВУВАТИСЯ ПРИ РОЗРОБЛЕННІ НОРМ ВИРОБІТКУ (НОРМ ЧАСУ) І НОРМ ОБСЛУГОВУВАННЯ	144
СТАТТЯ 89. ЗАМІНА І ПЕРЕГЛЯД ЄДИНИХ І ТИПОВИХ НОРМ	144
СТАТТЯ 90. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗЦІНОК ПРИ ВІДРЯДНІЙ ОПЛАТІ ПРАЦІ.....	145
СТАТТЯ 91. ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОПЕРЕДНІХ РОЗЦІНОК ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ВИНАХОДУ, КОРИСНОЇ МОДЕЛІ, ПРОМИСЛОВОГО ЗРАЗКА ЧИ РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ	146
СТАТТЯ 92. ВСТАНОВЛЕННЯ НОРМОВАНИХ ЗАВДАНЬ ПРИ ПОЧАСОВІЙ ОПЛАТІ ПРАЦІ.....	147
<i>СТАТТЮ 93 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 263/95-ВР ВІД 05.07.95.....</i>	<i>147</i>
Глава VII ОПЛАТА ПРАЦІ.....	147
СТАТТЯ 94. ЗАРОБІТНА ПЛАТА	147
СТАТТЯ 95. МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА. ІНДЕКСАЦІЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	148
СТАТТЯ 96. СИСТЕМА ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	149
СТАТТЯ 97. ОПЛАТА ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ І ОРГАНІЗАЦІЯХ	151
СТАТТЯ 98. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ, ЩО ФІНАНСУЮТЬСЯ З БЮДЖЕТУ	153
<i>СТАТТЮ 99 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 357/96-ВР ВІД 10.09.96.....</i>	<i>154</i>
СТАТТЯ 100. ОПЛАТА ПРАЦІ НА ВАЖКИХ РОБОТАХ, НА РОБОТАХ ІЗ ШКІДЛИВИМИ І НЕБЕЗПЕЧНИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ, НА РОБОТАХ З ОСОБЛИВИМИ ПРИРОДНИМИ ГЕОГРАФІЧНИМИ І ГЕОЛОГІЧНИМИ УМОВАМИ ТА УМОВАМИ ПІДВИЩЕНОГО РИЗИКУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я.....	154
<i>СТАТТЮ 101 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 357/96-ВР ВІД 10.09.96.....</i>	<i>155</i>
<i>СТАТТЮ 102 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ УКАЗУ ПВР № 5938-11 ВІД 27.05.88.....</i>	<i>155</i>
СТАТТЯ 102-1. ОПЛАТА ПРАЦІ ЗА СУМІСНИЦТВОМ	155
СТАТТЯ 103. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ПРО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ АБО ЗМІНУ ДІЮЧИХ УМОВ ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	155
СТАТТЯ 104. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	156
СТАТТЯ 105. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРИ СУМІЩЕННІ ПРОФЕСІЙ (ПОСАД) І ВИКОНАННІ ОБОВ'ЯЗКІВ ТИМЧАСОВО ВІДСУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА	156

СТАТТЯ 106. ОПЛАТА РОБОТИ В НАДУРОЧНИЙ ЧАС.....	157
СТАТТЯ 107. ОПЛАТА РОБОТИ У СВЯТКОВІ І НЕРОБОЧІ ДНІ.....	158
СТАТТЯ 108. ОПЛАТА РОБОТИ У НІЧНИЙ ЧАС.....	159
СТАТТЯ 109. ОПЛАТА ПРАЦІ ЗА НЕЗАКІНЧЕНИМ ВІДРЯДНИМ НАРЯДОМ	159
СТАТТЯ 110. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА ПРО РОЗМІРИ ОПЛАТИ ПРАЦІ	160
СТАТТЯ 111. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ НЕВИКОНАННІ НОРМ ВИРОБІТКУ	160
СТАТТЯ 112. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ПРОДУКЦІЇ, ЩО ВИЯВИЛАСЯ БРАКОМ	161
СТАТТЯ 113. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ЧАСУ ПРОСТОЮ, А ТАКОЖ ПРИ ОСВОЄННІ НОВОГО ВИРОБНИЦТВА (ПРОДУКЦІЇ)	162
СТАТТЯ 114. ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРИ ПЕРЕВЕДЕННІ НА ІНШУ ПОСТІЙНУ НИЖЧЕОПЛАЧУВАНУ РОБОТУ І ПЕРЕМІЩЕННІ.....	163
СТАТТЯ 115. СТРОКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	163
СТАТТЯ 116. СТРОКИ РОЗРАХУНКУ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ	164
СТАТТЯ 117. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАТРИМКУ РОЗРАХУНКУ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ	165
Глава VIII ГАРАНТІЇ І КОМПЕНСАЦІЇ	166
СТАТТЯ 118. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ОБРАНИХ НА ВИБОРНІ ПОСАДИ.....	166
СТАТТЯ 119. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ НА ЧАС ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНИХ АБО ГРОМАДСЬКИХ ОBOB'ЯЗКІВ	167
СТАТТЯ 120. ГАРАНТІЇ І КОМПЕНСАЦІЇ ПРИ ПЕРЕЇЗДІ НА РОБОТУ В ІНШУ МІСЦЕВІСТЬ.....	171
СТАТТЯ 121. ГАРАНТІЇ І КОМПЕНСАЦІЇ ПРИ СЛУЖБОВИХ ВІДРЯДЖЕННЯХ.....	173
СТАТТЯ 122. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЩО НАПРАВЛЯЮТЬСЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	174
СТАТТЯ 123. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЩО НАПРАВЛЯЮТЬСЯ НА ОБСТЕЖЕННЯ ДО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ	175
СТАТТЯ 124. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ДОНОРІВ	175
СТАТТЯ 125. КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ЗНОШУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ, НАЛЕЖНИХ ПРАЦІВНИКАМ	176
СТАТТЯ 126. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ — АВТОРІВ ВИНАХОДІВ, КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ, ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ І РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ	176
СТАТТЯ 127. ОБМЕЖЕННЯ ВІДРАХУВАНЬ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	177
СТАТТЯ 128. ОБМЕЖЕННЯ РОЗМІРУ ВІДРАХУВАНЬ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	178
СТАТТЯ 129. ЗАБОРОНА ВІДРАХУВАНЬ З ВИХІДНОЇ ДОПОМОГИ, КОМПЕНСАЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ВИПЛАТ	179
Глава IX ГАРАНТІЇ ПРИ ПОКЛАДЕННІ НА ПРАЦІВНИКІВ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ШКОДУ, ЗАПОДІЯНУ ПІДПРИЄМСТВУ, УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ	180
СТАТТЯ 130. ЗАГАЛЬНІ ПІДСТАВИ І УМОВИ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ.....	180
СТАТТЯ 131. ОBOB'ЯЗКИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ТА ПРАЦІВНИКІВ ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ МАЙНА	181
СТАТТЯ 132. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МЕЖАХ СЕРЕДНЬОГО МІСЯЧНОГО ЗАРОБІТКУ	181
СТАТТЯ 133. ВИПАДКИ ОБМЕЖЕНОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ.....	182
СТАТТЯ 134. ВИПАДКИ ПОВНОЇ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	183
СТАТТЯ 135. МЕЖІ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ВИПАДКАХ, КОЛИ ФАКТИЧНИЙ РОЗМІР ШКОДИ ПЕРЕВИЩУЄ ЇЇ НОМІНАЛЬНИЙ РОЗМІР.....	185

СТАТТЯ 135-1. ПИСЬМОВІ ДОГОВОРИ ПРО ПОВНУ МАТЕРІАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	185
СТАТТЯ 135-2. КОЛЕКТИВНА (БРИГАДНА) МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	186
СТАТТЯ 135-3. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШКОДИ.....	187
СТАТТЯ 136. ПОРЯДОК ПОКРИТТЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ПРАЦІВНИКОМ.....	189
СТАТТЯ 137. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ВРАХУВАННЮ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ РОЗМІРУ ВІДШКОДУВАННЯ.....	190
СТАТТЯ 138. ОBOB'ЯЗОК ДОКАЗУВАННЯ НАЯВНОСТІ УМОВ ДЛЯ ПОКЛАДЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПРАЦІВНИКА.....	191
Глава X ТРУДОВА ДИСЦИПЛІНА.....	191
СТАТТЯ 139. ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ.....	191
СТАТТЯ 140. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	192
СТАТТЯ 141. ОBOB'ЯЗКИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ.....	193
СТАТТЯ 142. ПРАВИЛА ВНУТРІШНЬОГО ТРУДОВОГО РОЗПОРЯДКУ. СТАТУТИ І ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ.....	194
СТАТТЯ 143. ЗАОХОЧЕННЯ ЗА УСПІХИ В РОБОТІ.....	195
СТАТТЯ 144. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАОХОЧЕНЬ.....	195
СТАТТЯ 145. ПЕРЕВАГИ І ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ УСПІШНО І СУМЛІННО ВИКОНУЮТЬ СВОЇ ТРУДОВІ ОBOB'ЯЗКИ.....	196
СТАТТЯ 146. ЗАОХОЧЕННЯ ЗА ОСОБЛИВІ ТРУДОВІ ЗАСЛУГИ.....	196
СТАТТЯ 147. СТЯГНЕННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	197
СТАТТЯ 147-1. ОРГАНИ, ПРАВОМОЧНІ ЗАСТОСОВУВАТИ ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЯГНЕННЯ.....	197
СТАТТЯ 148. СТРОК ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТЯГНЕННЯ.....	198
СТАТТЯ 149. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ.....	199
СТАТТЯ 150. ОСКАРЖЕННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТЯГНЕННЯ.....	200
СТАТТЯ 151. ЗНЯТТЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТЯГНЕННЯ.....	200
СТАТТЯ 152. ПЕРЕДАЧА ПИТАННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА РОЗГЛЯД ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ АБО ЙОГО ОРГАНУ.....	201
Глава XI ОХОРОНА ПРАЦІ.....	201
СТАТТЯ 153. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ І НЕШКІДЛИВИХ УМОВ ПРАЦІ.....	201
СТАТТЯ 154. ДОДЕРЖАННЯ ВИМОГ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ, БУДІВНИЦТВІ (ВИГОТОВЛЕННІ) ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ, ОБ'ЄКТІВ І ЗАСОБІВ ВИРОБНИЦТВА.....	203
СТАТТЯ 155. ЗАБОРОНА ВВЕДЕННЯ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ ПІДПРИЄМСТВ, ЯКІ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	204
СТАТТЯ 156. ЗАБОРОНА ПЕРЕДАЧІ У ВИРОБНИЦТВО ЗРАЗКІВ НОВИХ МАШИН ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ ВИРОБНИЦТВА, ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЩО НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	205
СТАТТЯ 157. ДЕРЖАВНІ МІЖГАЛУЗЕВІ ТА ГАЛУЗЕВІ НОРМАТИВНІ АКТИ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ.....	206
СТАТТЯ 158. ОBOB'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЩОДО ПОЛЕГШЕННЯ І ОЗДОРОВЛЕННЯ УМОВ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ.....	207
СТАТТЯ 159. ОBOB'ЯЗОК ПРАЦІВНИКА ВИКОНУВАТИ ВИМОГИ НОРМАТИВНИХ АКТИВ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ.....	207
СТАТТЯ 160. КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ВИМОГ НОРМАТИВНИХ АКТИВ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ.....	209
СТАТТЯ 161. ЗАХОДИ ЩОДО ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	210
СТАТТЯ 162. КОШТИ НА ЗАХОДИ ПО ОХОРОНІ ПРАЦІ.....	210

СТАТТЯ 163. ВИДАЧА СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	211
СТАТТЯ 164. КОМПЕНСАЦІЙНІ ВИПЛАТИ ЗА НЕВИДАНИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ ОДЯГ І СПЕЦІАЛЬНЕ ВЗУТТЯ	211
СТАТТЯ 165. ВИДАЧА МИЛА ТА ЗНЕШКОДЖУЮЧИХ ЗАСОБІВ	212
СТАТТЯ 166. ВИДАЧА МОЛОКА І ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОГО ХАРЧУВАННЯ	212
СТАТТЯ 167. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ГАРЯЧИХ ЦЕХІВ ГАЗОВАНОЮ СОЛОНОЮ ВОДОЮ	213
СТАТТЯ 168. ПЕРЕРВИ В РОБОТІ ДЛЯ ОБІГРІВАННЯ І ВІДПОЧИНКУ	214
СТАТТЯ 169. ОBOB'ЯЗКОВІ МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ПРАЦІВНИКІВ ПЕВНИХ КАТЕГОРІЙ	214
СТАТТЯ 170. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ЛЕГШУ РОБОТУ	216
СТАТТЯ 171. ОBOB'ЯЗКИ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЩОДО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОБЛІКУ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ І АВАРІЙ НА ВИРОБНИЦТВІ	217
СТАТТЯ 172. ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ІНВАЛІДІВ	219
СТАТТЯ 173. ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ В РАЗІ УШКОДЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ	221
<i>СТАТТЮ 173-1 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 1356-XIV ВІД 24.12.99</i>	221
Глава XII ПРАЦЯ ЖІНОК	221
СТАТТЯ 174. РОБОТИ, НА ЯКИХ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ЖІНОК	221
СТАТТЯ 175. ОБМЕЖЕННЯ ПРАЦІ ЖІНОК НА РОБОТАХ У НІЧНИЙ ЧАС	222
СТАТТЯ 176. ЗАБОРОНА ЗАЛУЧЕННЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЩО МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО ТРЬОХ РОКІВ, ДО НІЧНИХ, НАДУРОЧНИХ РОБІТ, РОБІТ У ВИХІДНІ ДНІ І НАПРАВЛЕННЯ ЇХ У ВІДРЯДЖЕННЯ	223
СТАТТЯ 177. ОБМЕЖЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ЖІНОК, ЩО МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ВІД ТРЬОХ ДО ЧОТИРНАДЦЯТИ РОКІВ АБО ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ, ДО НАДУРОЧНИХ РОБІТ І НАПРАВЛЕННЯ ЇХ У ВІДРЯДЖЕННЯ	223
СТАТТЯ 178. ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ЛЕГШУ РОБОТУ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО ТРЬОХ РОКІВ	224
СТАТТЯ 179. ВІДПУСТКИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВАГІТНІСТЮ, ПОЛОГАМИ І ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ	225
СТАТТЯ 180. ПРИЄДНАННЯ ЩОРІЧНОЇ ВІДПУСТКИ ДО ВІДПУСТКИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВАГІТНІСТЮ ТА ПОЛОГАМИ	227
СТАТТЯ 181. ПОРЯДОК НАДАННЯ ВІДПУСТКИ ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ І ЗАРАХУВАННЯ ЇЇ ДО СТАЖУ РОБОТИ	227
СТАТТЯ 182. ВІДПУСТКИ ЖІНКАМ, ЯКІ УСИНОВИЛИ ДІТЕЙ	229
СТАТТЯ 182-1. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ АБО ПОВНОЛІТНЮ ДИТИНУ З ІНВАЛІДНІСТЮ З ДИТИНСТВА ПІДГРУПИ А І ГРУПИ	230
СТАТТЯ 183. ПЕРЕРВИ ДЛЯ ГОДУВАННЯ ДИТИНИ	231
СТАТТЯ 184. ГАРАНТІЇ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ І ЗАБОРОНА ЗВІЛЬНЕННЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ	232
СТАТТЯ 185. НАДАННЯ ВАГІТНИМ ЖІНКАМ І ЖІНКАМ, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО ЧОТИРНАДЦЯТИ РОКІВ, ПУТІВОК ДО САНАТОРІЇВ ТА БУДИНКІВ ВІДПОЧИНКУ І ПОДАННЯ ЇМ МАТЕРІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ	233
СТАТТЯ 186. ОБСЛУГОВУВАННЯ МАТЕРІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В ОРГАНІЗАЦІЯХ	234
СТАТТЯ 186-1. ГАРАНТІЇ ОСОБАМ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ МАЛОЛІТНІХ ДІТЕЙ БЕЗ МАТЕРІ	234
Глава XIII ПРАЦЯ МОЛОДІ	235

СТАТТЯ 187. ПРАВА НЕПОВНОЛІТНІХ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	235
СТАТТЯ 188. ВІК, З ЯКОГО ДОПУСКАЄТЬСЯ ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ	236
СТАТТЯ 189. ОБЛІК ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НЕ ДОСЯГЛИ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ	237
СТАТТЯ 190. РОБОТИ, НА ЯКИХ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ОСІБ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ.....	237
СТАТТЯ 191. МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ОСІБ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ	238
СТАТТЯ 192. ЗАБОРОНА ЗАЛУЧАТИ ПРАЦІВНИКІВ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ ДО НІЧНИХ, НАДУРОЧНИХ РОБІТ І РОБІТ У ВИХІДНІ ДНІ.....	238
СТАТТЯ 193. НОРМИ ВИРОБІТКУ ДЛЯ МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ.....	239
СТАТТЯ 194. ОПЛАТА ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ ПРИ СКОРОЧЕНІЙ ТРИВАЛОСТІ ЩОДЕННОЇ РОБОТИ.....	240
СТАТТЯ 195. ВІДПУСТКИ ПРАЦІВНИКАМ ВІКОМ ДО ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ.....	241
СТАТТЯ 196. ДОДАТКОВІ ГАРАНТІЇ У СПРИЯННІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ	241
СТАТТЯ 197. НАДАННЯ МОЛОДІ ПЕРШОГО РОБОЧОГО МІСЦЯ	242
СТАТТЯ 198. ОБМЕЖЕННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ МОЛОДШЕ ВІСІМНАДЦЯТИ РОКІВ.....	243
СТАТТЯ 199. РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ З НЕПОВНОЛІТНІМ НА ВИМОГУ ЙОГО БАТЬКІВ АБО ІНШИХ ОСІБ.....	244
СТАТТЯ 200. УЧАСТЬ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗГЛЯДІ ПИТАНЬ ПРАЦІ І ПОБУТУ МОЛОДІ.....	244
Глава XIV ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПОЄДНУЮТЬ РОБОТУ З НАВЧАННЯМ.....	245
СТАТТЯ 201. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ	246
СТАТТЯ 202. СТВОРЕННЯ НЕОБХІДНИХ УМОВ ДЛЯ ПОЄДНАННЯ РОБОТИ З НАВЧАННЯМ	246
СТАТТЯ 203. ЗАОХОЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПОЄДНУЮТЬ РОБОТУ З НАВЧАННЯМ	247
СТАТТЯ 204. ЗДІЙСНЕННЯ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В РОБОЧИЙ ЧАС	247
СТАТТЯ 205. НЕПРИПУСТИМІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ДО РОБОТИ, ЩО НЕ СТОСУЄТЬСЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ, ЯКА ВИВЧАЄТЬСЯ.....	248
СТАТТЯ 206. НАДАННЯ РОБОТИ У ВІДПОВІДНОСТІ З НАБУТОЮ КВАЛІФІКАЦІЄЮ	248
СТАТТЯ 207. ОПЛАТА ПРАЦІ ЗА ЧАС ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ, ПЕРЕКВАЛІФІКАЦІЇ АБО НАВЧАННЯ ІНШИМ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМ	249
СТАТТЯ 208. ПІЛЬГИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ І ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	249
СТАТТЯ 209. СКОРОЧЕННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯМ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ.....	250
СТАТТЯ 210. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД РОБОТИ БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	251
СТАТТЯ 211. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ У СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	251
СТАТТЯ 212. ЧАС НАДАННЯ ЩОРІЧНИХ ВІДПУСТОК ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	252
СТАТТЯ 213. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	253
СТАТТЯ 214. ВІДПУСТКИ БЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ, ДОПУЩЕНИМ ДО ВСТУПНИХ ІСПИТІВ У ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ.....	253
СТАТТЯ 215. ПІЛЬГИ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	254

СТАТТЯ 216. ДОДАТКОВА ВІДПУСТКА У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ, НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА АСПІРАНТУРИ.....	255
СТАТТЯ 217. ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ЧАС ДОДАТКОВИХ ВІДПУСТОК У ЗВ'ЯЗКУ З НАВЧАННЯМ.....	257
СТАТТЯ 218. НАДАННЯ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ТА АСПІРАНТУРИ, ВІЛЬНИХ ВІД РОБОТИ ДНІВ.....	257
СТАТТЯ 219. ОПЛАТА ПРОЇЗДУ ДО МІСЦЯ ЗНАХОДЖЕННЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	258
СТАТТЯ 220. ОБМЕЖЕННЯ НАДУРОЧНИХ РОБІТ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ.....	259
Глава XV ІНДИВІДУАЛЬНІ ТРУДОВІ СПОРИ.....	260
СТАТТЯ 221. ОРГАНИ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬ ТРУДОВІ СПОРИ.....	260
СТАТТЯ 222. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ТРУДОВИХ СПОРІВ ДЕЯКИХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ.....	261
СТАТТЯ 223. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМІСІЙ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	262
СТАТТЯ 224. КОМПЕТЕНЦІЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	263
СТАТТЯ 225. СТРОКИ ЗВЕРНЕННЯ ДО КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ ТА ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ ЗАЯВ ПРАЦІВНИКА.....	264
СТАТТЯ 226. ПОРЯДОК І СТРОКИ РОЗГЛЯДУ ТРУДОВОГО СПОРУ В КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	265
СТАТТЯ 227. ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ КОМІСІЄЮ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	266
СТАТТЯ 228. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	266
СТАТТЯ 229. СТРОК ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	267
СТАТТЯ 230. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ КОМІСІЇ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	268
СТАТТЯ 231. РОЗГЛЯД ТРУДОВИХ СПОРІВ У РАЙОННИХ, РАЙОННИХ У МІСТІ, МІСЬКИХ ЧИ МІСЬКРАЙОННИХ СУДАХ.....	269
СТАТТЯ 232. ТРУДОВІ СПОРИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ БЕЗПОСЕРЕДНЬОМУ РОЗГЛЯДОВІ У РАЙОННИХ, РАЙОННИХ У МІСТІ, МІСЬКИХ ЧИ МІСЬКРАЙОННИХ СУДАХ.....	269
СТАТТЯ 233. СТРОКИ ЗВЕРНЕННЯ ДО РАЙОННОГО, РАЙОННОГО У МІСТІ, МІСЬКОГО ЧИ МІСЬКРАЙОННОГО СУДУ ЗА ВИРІШЕННЯМ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	271
СТАТТЯ 234. ПОНОВЛЕННЯ СУДОМ СТРОКІВ, ПРОПУЩЕНИХ З ПОВАЖНИХ ПРИЧИН.....	272
СТАТТЯ 235. ПОНОВЛЕННЯ НА РОБОТІ, ЗМІНА ФОРМУЛЮВАННЯ ПРИЧИН ЗВІЛЬНЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН З ПРАЦІВНИКОМ, ЯКИЙ ВИКОНУВАВ РОБОТУ БЕЗ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ, ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ПЕРІОДУ ТАКОЇ РОБОТИ.....	273
СТАТТЯ 236. ОПЛАТА ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ ПРИ ЗАТРИМЦІ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ПРО ПОНОВЛЕННЯ НА РОБОТІ ПРАЦІВНИКА.....	276
СТАТТЯ 237. ПОКЛАДЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА СЛУЖБОВУ ОСОБУ, ВИННУ В НЕЗАКОННОМУ ЗВІЛЬНЕННІ АБО ПЕРЕВЕДЕННІ ПРАЦІВНИКА.....	276
СТАТТЯ 237-1. ВІДШКОДУВАННЯ ВЛАСНИКОМ АБО УПОВНОВАЖЕНИМ НИМ ОРГАНОМ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ.....	277
СТАТТЯ 238. ЗАДОВОЛЕННЯ ГРОШОВИХ ВИМОГ.....	278
<i>СТАТТЮ 238-1 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 2134-12 ВІД 18.02.92.....</i>	<i>278</i>
СТАТТЯ 239. ОБМЕЖЕННЯ ПОВОРОТУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ПО ТРУДОВИХ СПОРАХ.....	278
<i>СТАТТЮ 240 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91.....</i>	<i>279</i>
СТАТТЯ 240-1. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ОРГАНОМ, ЩО РОЗГЛЯДАЄ ТРУДОВІ СПОРИ,	

У РАЗІ НЕМОЖЛИВОСТІ ПОНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА РОБОТІ ВНАСЛІДОК ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ	279
<i>СТАТТЮ 241 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	280
СТАТТЯ 241-1. ОБЧИСЛЕННЯ СТРОКІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЦИМ КОДЕКСОМ	280
<i>СТАТТЮ 242 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 2134-12 ВІД 18.02.92</i>	281
Глава XVI ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ. УЧАСТЬ ПРАЦІВНИКІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ	281
СТАТТЯ 243. ПРАВО ГРОМАДЯН НА ОБ'ЄДНАННЯ У ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ	281
СТАТТЯ 244. ПРАВА ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	282
СТАТТЯ 245. ПРАВО ПРАЦІВНИКІВ БРАТИ УЧАСТЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ	283
СТАТТЯ 246. ПЕРВИННІ ПРОФСПІЛКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ	283
СТАТТЯ 247. ПОВНОВАЖЕННЯ ВИБОРНОГО ОРГАНУ ПЕРВИННОЇ ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ, В УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ	284
СТАТТЯ 248. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК	287
СТАТТЯ 249. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ ЩОДО СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК	288
СТАТТЯ 250. ВІДРАХУВАННЯ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ ПЕРВИННИМ ПРОФСПІЛКОВИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ НА КУЛЬТУРНО-МАСОВУ, ФІЗКУЛЬТУРНУ ТА ОЗДОРОВЧУ РОБОТУ	289
СТАТТЯ 251. ОБОВ'ЯЗОК ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ НАДАВАТИ ІНФОРМАЦІЮ НА ЗАПИТИ ПРОФСПІЛОК, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	290
СТАТТЯ 252. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, ОБРАНИХ ДО ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІВ	290
Глава XVI-A ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ	292
СТАТТЯ 252-1. ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ ПІДПРИЄМСТВА	293
<i>СТАТТЮ 252-2 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	293
<i>СТАТТЮ 252-3 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	293
<i>СТАТТЮ 252-4 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 871-12 ВІД 20.03.91</i>	293
СТАТТЯ 252-5. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ МАТЕРІАЛЬНОЇ ЗАІНТЕРЕСОВАНОСТІ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ В РЕЗУЛЬТАТАХ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	293
СТАТТЯ 252-6. ФОРМУВАННЯ КОЛЕКТИВУ БРИГАДИ	294
СТАТТЯ 252-7. РОЗПОДІЛ КОЛЕКТИВНОГО ЗАРОБІТКУ У БРИГАДІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОЕФІЦІЄНТА ТРУДОВОЇ УЧАСТІ	295
СТАТТЯ 252-8. ВЗАЄМНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВЛАСНИКА АБО УПОВНОВАЖЕНОГО НИМ ОРГАНУ І БРИГАДИ	295
Глава XVII ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	297
СТАТТЯ 253. ОСОБИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОМУ ДЕРЖАВНОМУ СОЦІАЛЬНОМУ СТРАХУВАННЮ	297
СТАТТЯ 254. КОШТИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ	297
СТАТТЯ 255. ВИДИ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЗА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ	298
СТАТТЯ 256. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	309
Глава XVIII НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ	309
СТАТТЯ 259. НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО	

ПРАЦЮ	309
СТАТТЯ 260. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ.....	311
<i>СТАТТЮ 261 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 3694-12 ВІД 15.12.93.....</i>	<i>311</i>
<i>СТАТТЮ 262 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 3694-12 ВІД 15.12.93.....</i>	<i>311</i>
СТАТТЯ 263. ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА РАД У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	311
<i>СТАТТЮ 264 ВИКЛЮЧЕНО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ № 3694-12 ВІД 15.12.93.....</i>	<i>313</i>
СТАТТЯ 265. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ	313
Глава ХІХ ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	317
ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИЙ РОЗДІЛ.....	318
ПОСТАНОВА ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ «Про практику розгляду судами трудових спорів» № 9 від 06.11.92	318
АНАЛІЗ судової практики у справах про відшкодування моральної шкоди, завданої у зв'язку з ушкодженням здоров'я під час виконання трудових обов'язків.....	332